

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/851/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2613208821
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2613208821.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Renáty Gavalcovej v právnej veci navrhovateľa: O. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom Dr. Q. XX, D., zastúpený JUDr. Václavom Sosnom, advokátom, Námestie slobody 2, Skalica, proti odporcovi: E. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX, zastúpený JUDr. Máriou Trylčovou, advokátkou, J. Kráľa 738/12, Senica, o zaplatenie 3.079,91 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 23. septembra 2014, č.k. 4C/52/2014-54, t a k t o

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** zaplatiť odporcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 155,05 eur titulom trov právneho zastúpenia, a to advokátke odporcu do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa tento proti odporcovi domáhal zaplatenia sumy 3.079,91 eur s príslušenstvom a o trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi uložil zaplatiť odporcovi náhradu trov konania vo výške 465,16 eur titulom trov právneho zastúpenia a 184,50 eur titulom iných trov do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 100 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 454, § 456 a § 458 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, keď na základe vykonaného dokazovania s poukazom na námietku premlčania uplatnenú odporcom vyvodil ten právny záver, že nárok navrhovateľa uplatnený v tomto konaní je premlčaný a teda návrh nie je dôvodný. Súd mal v konaní preukázané, že odporca si zobral úver za účelom kúpy 1/2-více rodinného domu s tým, že na základe ústnej dohody budú predmetný úver splácať navrhovateľ s manželkou a po jeho splatení odporca prevedie vlastnícke právo k 1/2-vici rodinného domu na navrhovateľa s manželkou. Nakoľko si však navrhovatelia neplnili svoju povinnosť a úver riadne a včas nesplácali, začal úver splácať odporca, aby predišiel prípadnej exekúcii predmetnej nehnuteľnosti. Poslednú splátku úveru uhradil navrhovateľ dňa 17.03.2009, úver doplatil odporca. Dňom 31.10.2010 bol účet stavebného úveru zrušený a úver celkom vyplatený. Dňa 23.04.2012 prišlo k predaju predmetnej nehnuteľnosti za kúpnu cenu 27.500 eur, pričom polovica kúpnej ceny bola zaplatená odporcovi a polovica manželom D.. V roku 2007 sa manželia D. rozviedli a v rámci vyporiadania BSM nadobudol navrhovateľ 1/2-vicu pohľadávky voči odporcovi vo výške 2.289,25 eur. Žalovaná suma 3.079,91 eur tak pozostáva zo sumy 2.289,92 eur z titulu pohľadávky priznanej vo vyporiadaní BSM a sumy 790,01 eur, ktorá predstavuje splátky úveru uhradené navrhovateľom po rozvode manželstva a zániku BSM. Odporca vo svojom odpore zo dňa 07.03.2014 vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku navrhovateľa. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnu vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou premlčania. Je to uplynutie času

určeného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho môže povinný subjekt čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, t.j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. Premlčaním právo nezaniká, iba sa oslabuje a trvá ďalej vo forme naturálneho záväzku, čo znamená, že jeho uplatniteľnosť je obmedzená na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu. Občiansky zákonník stojí na princípe premlčania so všeobecnou trojročnou premlčacou dobou. Uvedená doba sa použije všade tam, kde pre jednotlivé práva nie je Občianskym zákonníkom ustanovená osobitná premlčacia doba. Pri právach z bezdôvodného obohatenia sa však použije osobitná premlčacia doba. Pri bezdôvodnom obohatení je v zmysle § 107 Občianskeho zákonníka stanovená kombinovaná premlčacia doba - kratšia subjektívna a dlhšia objektívna premlčacia doba. Ich začiatok je upravený odlišne. Subjektívna premlčacia doba pri bezdôvodnom obohatení je dvojročná a začína plynúť odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Objektívna premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Právo môže byť vykonané prvý raz, keď vznikne možnosť podať na jeho základe žalobu, teda keď je actio nata. Tento okamih je daný objektívne a nezávisle na subjektívnej okolnosti (napr. na tom, že oprávnený nevedel o svojom práve). Tieto dve premlčacie doby teda začínajú plynúť, plynú a končia sa nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Rozhodujúcim okamihom pre vznik bezdôvodného obohatenia odporcu na úkor navrhovateľa, ako i začatie plynutia subjektívnej a rovnako i objektívnej premlčacej doby je dátum úhrady poslednej splátky navrhovateľom, t.j. 17.03.2009. Navrhovateľ si teda mohol svoj nárok uplatniť na súde podaním návrhu už od 18.03.2009. Navrhovateľ však podal žalobu na súd až dňa 02.09.2013. Plynutie subjektívnej premlčacej doby v predmetnom prípade začalo dňom 18.03.2009 (kedy navrhovateľ zaslal poslednú splátku na predmetný úver a keďže predtým nepravidelne zasielal splátky na úver, musel mať vedomosť, že dohoda o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nemôže byť uzavretá, lebo v zmysle dohody mal povinnosť navrhovateľ zasielať splátky úveru riadne a včas) a skončilo sa dňom 18.03.2011. Po tom, čo odporca v konaní vzniesol námietku premlčania možno konštatovať, že nárok navrhovateľa je premlčaný a to i bez ohľadu na to, či už uplynula trojročná objektívna premlčacia doba, pretože ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba (v tomto prípade však uplynuli obidve premlčacie doby). Vzhľadom k tomu, že odporca v konaní namietal premlčanie práva, i keď právo navrhovateľa na zaplatenie dlhu odporcu premlčaním nezaniklo, súd mu toto právo s poukazom na vznesenú námietku premlčania zo strany odporcu nemôže v súdnom konaní priznať, a preto návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol. Súd rozhodol o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. v zmysle zásady úspechu a navrhovateľa zaviazal zaplatiť odporcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 465,16 eur a iné trovy konania vo výške 184,50 eur z titulu zaplateného súdneho poplatku za odpor. Trovy právneho zastúpenia odporcu vo výške 465,16 eur pozostávajú zo sumy 363,51 eur, ktorá predstavuje tarifnú odmenu za 3 úkony právnej služby á 121,17 eur v zmysle § 10 ods. 1 a § 14 ods. 1 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. (prevzatie a príprava zastúpenia - 25.02.2014, písomné podanie na súd - odpor zo dňa 07.03.2014, účasť na pojednávaní dňa 23.09.2014), zo sumy 24,12 eur predstavujúcej režírný paušál v zmysle § 16 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. (3 x 8,04 eur) a 20 % DPH vo výške 77,53 eur.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Poukázal na to, že v danej veci existoval platný záväzkový vzťah, ktorý mal byť naplnený po vyplatení úveru, a to uskutočnením prevodu spoluvlastníckeho podielu odporcu. Súd si nekriticky a bez akéhokoľvek dôkazu osvojil tvrdenie odporcu, že tu údajne mala byť podmienka riadneho a včasného splácania úveru, ktorá podmienka však v skutočnosti medzi účastníkmi dojednaná nebola. Taktiež súd ignoroval skutočnosť, že odporca predmetný záväzkový vzťah nikdy nezrušil a nikdy navrhovateľovi nijako neoznámil, že by od svojho záväzku odstúpil. Plnenie, ktoré manželka D. (neskôr každý jednotlivu) poskytovali na úhradu úveru, nemalo v tom čase charakter bezdôvodného obohatenia, nakoľko tieto úhrady boli vykonávané v súlade s platným záväzkovým vzťahom. K splateniu úveru odporcu prišlo dňa 31.10.2010 a týmto dňom

začala plynúť manželom D. lehota na uplatnenie ich práva na prevod spoluvlastníckeho podielu odporcu. Tým začala plynúť premlčacia lehota na uplatnenie nároku na prevodu spoluvlastníckeho podielu. Týmto dňom teda nemohla súčasne začať plynúť lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože v tom čase žiadne bezdôvodné obohatenie neexistovalo. Lehota na splnenie zmluvného záväzku odporcu začala plynúť dňom nasledujúcim po splatení úveru, a to dňom 01.11.2010. K premlčaniu tohto nároku manželov D. by tak prišlo dňa 31.10.2013. Možnosť plnenia tohto záväzku odporcu však zanikla dňa 23.04.2012, kedy za účasti navrhovateľa, odporcu a I. D. prišlo k uzavretiu kúpnej zmluvy, podľa ktorej bol predmetný rodinný dom predaný manželom A.. Až dňom 23.04.2012 sa stalo nemožným plnenie z uvedeného záväzkového vzťahu (o budúcom predaji spoluvlastníckeho podielu odporcu manželom D.), pretože odporca predal svoj spoluvlastnícky podiel manželom A., teda až dňom 23.04.2012 prišlo na strane odporcu k vzniku bezdôvodného obohatenia na úkor navrhovateľa a jeho bývalej manželky. Poukázal tiež na to, že súd sa nevysporiadal s otázkou, o aký druh bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa jedná. Podľa názoru navrhovateľa ide v danom prípade o majetkový prospech získaný z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Z toho vyplýva, že sa tu nejedná o majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, nakoľko jednotlivé plnenia navrhovateľ poukazoval na základe platného a preukázaného záväzkového vzťahu. Bez vzniku bezdôvodného obohatenia, ako i k začatiu plynutia subjektívnej premlčacej doby prišlo dňa 23.04.2012, kedy prišlo k predaju predmetnej nehnuteľnosti, čím sa zmarila možnosť plnenia záväzku odporcu. Súd prvého stupňa sa v odôvodnení rozsudku dostatočným spôsobom nevyporiadal s argumentáciou navrhovateľa, ktorý v podanej žalobe podrobne uviedol všetky skutočnosti preukazujúce jeho nárok. Nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku tak spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť. Tiež poukázal na to, že právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní navrhol, aby bol vykonaný výsluch navrhovateľa, súd však tento návrh ignoroval a to napriek tomu, že v konaní nebol vôbec vykonaný výsluch navrhovateľa ako účastníka.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadril odporca, ktorý navrhol napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala v čas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 4C/52/2014 je zaplatenie sumy 3.079,91 eur s príslušenstvom.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý bol návrh navrhovateľa zamietnutý a navrhovateľovi bolo uložené zaplatiť odporcovi náhradu trov konania.

Odvolateľ odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.), napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.) a napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvého stupňa nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ustanovenia § 132 O.s.p., pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ustanoveniam § 122 až § 135 O.s.p. Odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. je daný, ak súd

prvého stupňa posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistení skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Odvolateľ odvolanie odôvodnil tým, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnym závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Súd prvého stupňa sa vyporiadal so všetkými podstatnými námietkami navrhovateľa a vzhľadom na to, že tento ani v odvolacom konaní neuviedol žiadne podstatné skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa.

K veci odvolací súd na doplnenie dodáva, že medzi navrhovateľom a I. D. na jednej strane a odporcom na strane druhej bola uzatvorená v ústnej forme dohoda, ktorou sa navrhovateľ a I. D. zaviazali za odporcu splácať úver poskytnutý odporcovi, pričom odporca sa zaviazal po splatení úveru previesť na navrhovateľa a I. D. spoluvlastnícky podiel na rodinnom dome.

Podľa § 50a ods. 1 Občianskeho zákonníka, účastníci sa môžu písomne zaviazat', že do dohodnutej doby uzavrú zmluvu, musia sa však pritom dohodnúť o jej podstatných náležitostiach.

Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu, alebo okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Podľa názoru odvolacieho súdu súčasťou uzatvorenej dohody medzi navrhovateľom a I. D. na jednej strane a odporcom na strane druhej bolo jednak, že navrhovateľ a I. D. budú za odporcu splácať úver, ktorý mu bol poskytnutý a jednak bolo dohodnuté, že odporca po splatení úveru navrhovateľom a I. D. bezodplatne na nich prevedie spoluvlastnícky podiel na rodinnom dome. Teda súčasťou dohody bola i dohoda o uzatvorení budúcej darovacej zmluvy, ktorá však v zmysle ust. § 50a ods. 1 Občianskeho zákonníka musí mať písomnú formu a vzhľadom na nedodržanie tejto formy je dohoda neplatná. S prihliadnutím na to, že z okolností predmetnej veci túto časť dohody nemožno oddeliť od ostatného obsahu dojednanej dohody medzi účastníkmi, kedy celkom nepochybne by navrhovateľ a I. D. nemali záujem za odporcu splácať jemu poskytnutý úver v prípade, že by tento nemal byť zaviazaný previesť na nich spoluvlastnícky podiel na rodinnom dome, je potrebné dospieť k záveru o absolútnej neplatnosti celej dohody.

V prejednávanej veci sa teda jednalo o bezdôvodné obohatenie odporcu získané plnením z neplatného právneho úkonu.

Podľa § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Bezodôvodné obohatenie získané z absolútne neplatného právneho úkonu vzniká od samého vzniku právneho úkonu. Objektívna premlčacia doba teda začne plynúť už od vzniku takéhoto právneho úkonu. Subjektívna premlčacia doba začne plynúť od vtedy, keď sa oprávnený dozvie, že bolo získané bezodôvodné obohatenie a kto ho získal. Tieto okolnosti sa oprávnený obvykle dozvie už v čase vzniku absolútne neplatného právneho úkonu.

Z vyššie uvedených dôvodov bol správnym záver súdu prvého stupňa o premlčaní nároku navrhovateľa, pričom s prihliadnutím na uplatnenú námietku premlčania zo strany odporcu bolo potrebné návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietnuť.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil, keď prvostupňový súd správne podľa § 142 ods.1 O.s.p. rozhodol i o trovách konania a vo veci úspešnému odporcovi priznal náhradu trov konania tak titulom trov právneho zastúpenia, ako aj iných trov.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnému odporcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 155,05 eur titulom trov právneho zastúpenia s nasledujúcou špecifikáciou: 1 úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu) vo výške 121,17 eur, 1x režijný paušál vo výške 8,04 eur a DPH v sume 25,84 eur.

Senát krajského súdu rozsudok prijal pomerom hlasov 3 : 0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.